

Kronika

obec : Radčice

Díl : 1.

Slova Kolářova: „Pracuj, hářej, s chutí, usilovnou
na nároka poli plodící, ^{plodící}
cesty mohou být rozličné,
jinou vůli máme všichni stejnou.“

OBECNÍ KRONIKA

OBEC

RADČICE.

Kniha tato se skládá z 282 listů
to jest 564 stran.

Byla založena v roce 1930 nákladem obce Radčic v ceně Kč.

V Radčicích, v měs. lednu r. 1930.

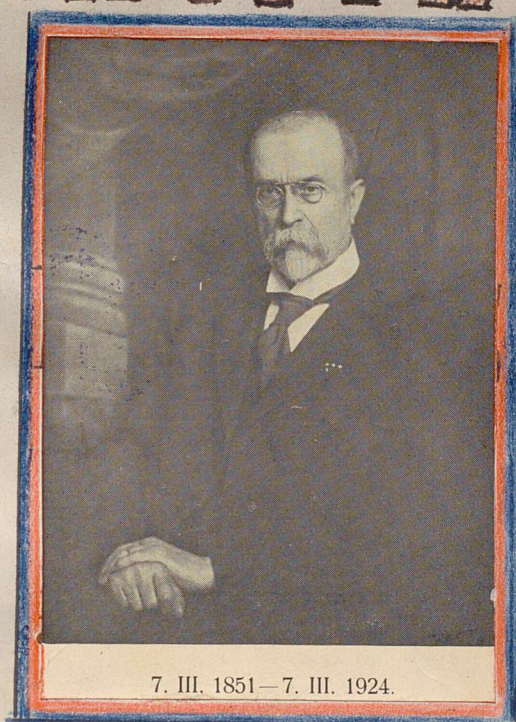
Obecní porátek

náměstek st.

Ob. starosta

Rudolf Lihán,
kronikář.

PAMETNÍ KNIHA.

7. III. 1851—7. III. 1924.

OBEC RADČICE .

1930.

Československé poštovní známky.

Československé poštovní známky.

74-21/9.1937
Smuteční

Životopis prvního obecního kronikáře :

Byl jsem pověřen Obecním úřadem v Radčicích, jako člen obecního zastupitelstva, abych zapisoval události zdejší obce do nové založené obecní Pamětní knihy. Dal jsem se tedy do práce, však co časem, přemýšlením jsem kronice té věnoval nevěřil bych, kdo to nekusil. Kronika je založena r. 1930, ale snažil jsem se, abych zachytil události z dob starších. Zprávy v této kronice se zakládají na pravdě, neb jsou čerpány z věrohodných pramenů kronik, vlastivedných sborníků, novin a z paměti mých a starších lidí. Není však psána okrasným písmem ani vybranými slovy, ale je psána jen podle moji schopnosti.

Narodil jsem se roku 1883, pod Radčicema v "Ybošti" čp. 49. Vychobil jsem osm let do zdejší dvoutřídní obecní školy v Radčicích s prospěchem velmi dobrým. Vyučovali mne p. učitelé: B. V. Strošnybka řídící uč. tel. a Jan Kubín třídní učitel a náboženství p. František Pokoš, kaplan ze Železného Brodu.

Po vyjítí ze školy, jsem pracoval v teselární továrně p. Librega a spol. v Žel. Brodu, tehdy ještě ráno od šesti hodin do šesti večer, za plenné plat 45 a 50 krejcarů. Potom v roce 1902 když bratři Lilové z Drákovy zřídili brusárnu na skl. kroužky na "Kopani" pod Lá. sadem, byl jsem tam přijat k brusění skl. kroužků, čímž jsem se potom zabýval v Drákově u p. Jos. Lilů až téměř do roku 1914, kdy vypukla světová válka. V roce 1915 jsem byl odveden k vojsku a po krátkém vojenském výcviku poslán na Ruské bojiště, kde byl jsem v zimě přes půl roku, až jsem tam těžce onemocněl pneumonií, což mne přivedlo postupem časem v pozdějších letech až k umračením hloubi.

Po světové válce jsem se opět zaměstnával v br.
síních, v roce 1921-23 broušením skl. korálek „tří
krátek“, pak zase broušením skl. kroužků.

V roce 1919 jsem se oženil s Marií Vítovou z Rad-
čic a přestěhoval jsem se do Radčic a bydlel jsem
v domě čis. 2, pak v čis. 10 a v čis. 46. Úsud-
ek, který mně prováňskoval zmařil uskutečnění mých
plánů a plánů. Musí však být člověk spokojen a
množiti ští za každých poměrů.

Zprávy v kronice jsou uvedeny hromadně do r.
1930 a další roky jsou popsány každý zvlášť.

Kdo bude po mně psáti do obecní kroniky, ať
nejednává napíše svůj životopis. Potom psáti zprávy a
události z doby přítomné i z dob starších. Kronika
pro nynější dobu není sice tak významná, ale
bude cenná pro příští generaci, která může čer-
pat z ní, přimět i životní štěstí.

Jen psáti vždy pravdivě, s láskou, vytrvale a
množiti za to vděku.

Kdo lhal včera, nevěř se mu ani zítra!

Andoř Šilhan, kronikář.

Ze závažných okolností nepřijímá tuto
Pamětní knihu pro domy!

Úvod.

Obec Radčice nachází se v severní části soudního okresu Želiezobrodského v politickém okresu Semilském, na pěkném mírném návrší, které nade vsí stále stoupá. Návrší tomu směrem "k Plehovu" se říká na "Bučkách", nebo-li "Vrchu". Do Želiezobrodu jest vzdálen asi čtyři kilometry cestou pěší. Radčice nesou jméno buď po osobě / Radek / nebo po radích. Vá nezapomínati až do roku 1918 jmenovaly a psaly se Račice a teprve po světové válce za čsl. Republiky se jmenují a píší Radčice.

Obec Radčice založena jistě v době dávno, avšak nevíme a nemáme. V jejím založení se v obci žádné zápisny nenechovaly. Podle pramenů vlastivědného sborníku výslovně se uvádějí Radčice s jinými okolními vesnicemi, jako zboží Adama z Wartenberka, který roku 1547 musel pro volbu vydati oléčické panství králi Ferdinandovi I.

Po deseti letech r. 1557, též Adam z Wartenberka zboží Maloskalské a Hruborohozské koupil zpět za 27.000 kop. Po smrti Adama z Wartenberka r. 1564, připadly Škály nad Jizerou

jeho synu Janovi a po zmirení tohoto přešlo zboží na nevolastního bratra Karla z Wartenberka. Po smrti jeho r. 1612 stal se držitelem panství Škály Václav Jindřich z Wartenberka. Ten pak prodal dědictví Albrechtu Janu Smiřickému ze Smiřic, za 38.250 kop. gr. českých.

Panství Maloskalské koupil roku 1625 Albrecht z Valošteina za 20.000 zlatých. Po té přešlo panství na držitele plukovníka Mikuláše Desfourse, který je spolu od Albrechta z Valošteina koupil i se statkem Rohozeckým roku 1628 za 80.000 zlatých.

K panství Maloskalskému náležely: tvrz Škála a 28 okolních vesnic. Potomci plukovníka hraběte Desfourse vystavěše na počátku 19 století nynější zámek, prodali panství Zachariáši Romischovi. Roku 1880 patří Malá Škála manševlům Oppenheimovým.

Roku 1608 za doby Karla z Wartenberka a plk jeho návěre, který se nyní chová v archivu desfourském v Dol. Bělkovičích, bylo panství jeho rozděleno na rychtý: k rychtí Brodské náležela místa: městečko Brod s 21 osadnými podlinami Pelechov se šesti, Proseč se sedmi, Propasný s 1, Spálov se sedmi, Bytonchov s deseti, Jirkov měl tehdy 10 domů, Štřelna sedm, Radčice nemám.

Roku 1615, dne 30. března koupil Malé Škály pan Albrecht Jan ze Smiřic a připojil Radčice, Jirkov Štřelnu, Velkou i Malou Horku, Spálov a By-

touchor k Semilím, které tehdaž náležely pramím Smiřickým a od té doby zůstaly vřchnosti Semilské.

Dr. Jos. Šimák uvádí ve sborníku: Roku 1682, dne 2. decembru z celé rychty Radčické a jich podrychetých, též konšele a rychtářové z celé rychty Radčické přítomni byli svědectví při vykazování mezi hamem Plavského.

Patenty z r. 1680 a 1738 zmíněna brněna robotní. Některé vřchnosti ulehčovaly, ba i odpouštěly svým poddaným robotní služby a konečně dle patentů z r. 1848 a 1849 poddanství úplně přestalo, roboty plně zrušena neb vykoupěna a nejvyšším rozhodnutím z 26. 6. 1849 zrušeny vřchnostenské a městské pramní úřady a jejich činnost přenesena na nově zřazené c. k. soudy okresní, a na prokrajské a krajské úřady.

Roku 1850 zrušeny úřady rychtářské a městské magistrátní a zavedeny úřady obecní a městské. Po zákonu z r. 1864 založena samospráva obcí a r. 1865 přenesena působnost na nově zřazená okresní zastupitelstva

Při Radčice vedle silnice, která byla postavena v letech 1914 - 15. Před tím vedla tudy jenom blatová vozová cesta. Po obou stranách silnice jsou domy a celá vesnice se velice změnila do 20 let, neb bylo zde poněkud domků ze dřeva a doškovými střechami, nyní však většina domů je zděných s torovými střechami. Zvláště od r. 1918 přibýlo v Radčicích na 30 nových domů.

Uprostřed vesnice teče potůček Radčický a vlevo se n. "Hvarotiny" do Zimovrška. Na jaře a na podzim teče jím silný proud vody, a za jarního letá téměř úplně vyschne.

Jedné části vesnice říká se dle starého názvu na "Obci" a druhé části na druhém konci.

Geologické složení půdy činí většinou břidlice místy také kamen čedičový.

Zadíváme-li se z Jirkovského "Vítova kopce" na naši vesnici, jaký činí přívábny dojem. Domky pěkně rozšířené do okruhu, na mírném svahu a celá vesnice v zeleni stromů působí pěkným dojmem. Líbí se každému kolo pozoruje.

Z Radčic jest rozhled na západ, severozápad do širokého okolí a viděti jest jak české vs. by sousedí se německým územím.

Vyjedeme-li si časné z rána za jasného počasí směrem k Pchovu na "Benčka" a stojíme-li zde při východu slunce, to bývá pohled a rozhled přímo úchvatný. člověk zůstane přímo udiven nad romantickým zbarvením obzoru. Barvy se mění a když slunce jasně zazáří objeví se zrakům našim vrcholky hor "Hikonos".

Směrem kudy vede z Radčic polbočka silnice k bývalé okresní ptičce silničního šterku, vedle níž jest velká hodola břidličního šutru kter. se říká "Třovka". Toto "třovka" jest význačné a historické místo, kde občanstvo zdejší každý rok v době 5-6 července uctívá nehynoucí památku Mistra Jana Husa, kde se zapálí holice a ohně a jest přednášeno o čistém životě -

a utvápení Kostnického mučedníka, Mistra Jana Husa a jsou zapěny národní hymny. K čímtu oslavám se schází v přirodní občanstvo a děti z celé obce, takže účast bývá velká a rozchází se za přímivého počasí po půl noci.

Tě i děti, na "Přívocce" mají 23. a 24. června, každého roku t. zv. "čarodějnice - košťáka," z čehož mají velkou radost.

Za vlády Rakouska, byly však oslavy Husovi, úřady zakazovány a četnictvem přísně stíhány.

Z Radčic na nejbližší nádraží "Navarov" jest dva km. dobré cesty, ale občanstvo používá nejvíce nádraží "Zelený Brod," pro schůdnější a rychlejší cestu, kamž jest 5 km cesty pěšky.

Obec Radčice je 520 metrů nad mořem a čítá 83 popisných čísel:

Počet budov.

lis. pop.	1.	Antonín Proha.
lis. pop.	2.	Antonín Václavík.
lis. pop.	3.	Josef Dobiaš.
lis. pop.	4.	Karolína Prohova.
lis. pop.	5.	Jan Kopral.
lis. pop.	6.	Bohumil Patričny.
lis. pop.	7.	Václav Hujer, obecní starosta.
lis. pop.	8.	František Husák.
lis. pop.	9.	Emil Hujer.
lis. pop.	10.	Antonín Marie Vítovi.
lis. pop.	11.	Karolína Lufinkova.

Majitelé
budov.

lis. pop.	12.	Rudolf Lila.
lis. pop.	13.	Karel Koňák.
lis. pop.	14.	Antonín Kopal.
lis. pop.	15.	Hedvika Vichovská.
lis. pop.	16.	Antonín Lila.
lis. pop.	17.	Josef Lilhan.
lis. pop.	18.	Jaroslav Horna.
lis. pop.	19.	Josef Lila.
lis. pop.	20.	Rudolf Novotný.
lis. pop.	21.	Jaroslav Rydval.
lis. pop.	22.	Antonín Hůšek.
lis. pop.	23.	Jaroslav Novotný.
lis. pop.	24.	Anna Pavlatová, hostince.
lis. pop.	25.	Josef Trdla.
lis. pop.	26.	Anna Havelová.
lis. pop.	27.	František Václaví.
lis. pop.	28.	Jaroslav Lilhan.
lis. pop.	29.	František Vít.
lis. pop.	30.	Anna Havelová.
lis. pop.	31.	Jan Bartoš.
lis. pop.	32.	Eleonora Moravková.
lis. pop.	33.	Bohumil Václaví.
lis. pop.	34.	Paulina Lema.
lis. pop.	35.	Václav Pavlata.
lis. pop.	36.	Karel Dobias.
lis. pop.	37.	Antonín Lilhan.
lis. pop.	38.	Julie Kopalová.
lis. pop.	39.	Ferdinand Lilhan.
lis. pop.	40.	Marie Linková.
lis. pop.	41.	Josef Bartoš.
lis. pop.	42.	Jan Kvícala.
lis. pop.	43.	Stanislav Dobias.
lis. pop.	44.	Marie Havelová.

lis. pop.	45.	František Václavů.
lis. pop.	46.	František Šilhan.
lis. pop.	47.	Leodislav Havel.
lis. pop.	48.	Františka Václavů.
lis. pop.	49.	Josef Dobias - Anna.
lis. pop.	50.	Ferdinand Šilhan.
lis. pop.	51.	František Šimůnek.
lis. pop.	52.	Škola.
lis. pop.	53.	Josefa Šilhanova.
lis. pop.	54.	Jaroslav Kopal.
lis. pop.	55.	Bohuslav Balatka.
lis. pop.	56.	Josef Kopal.
lis. pop.	57.	Josef Krupka.
lis. pop.	58.	František Krolejš.
lis. pop.	59.	František Šimůnek.
lis. pop.	60.	Dr. čka škárku.
lis. pop.	61.	Anna Maryšková.
lis. pop.	62.	Anna Šilhanova.
lis. pop.	63.	Vít Zyský.
lis. pop.	64.	Petr Novotný.
lis. pop.	65.	Ales Sapronov.
lis. pop.	66.	Gabriel Matura.
lis. pop.	67.	Františka Šilhanova.
lis. pop.	68.	Josef Kopal.
lis. pop.	69.	Josef Kopal.
lis. pop.	70.	Božena Linkova.
lis. pop.	71.	Josef Liška.
lis. pop.	72.	Vojtěch Roda.
lis. pop.	73.	Josef Kobližek.
lis. pop.	74.	Jan Mašek.
lis. pop.	75.	Kamislav Lámy.
lis. pop.	77.	František Dobias.
lis. pop.	76.	"Sokolovna".
lis. pop.	78.	Josef Kvapil.
lis. pop.	79.	Karel Kubíček.

lis. pop.	80.	Antonín Václavík, brnsina
lis. pop.	81.	Amálie Kodějsova
lis. pop.	82.	Bohumil Kopal
lis. pop.	83.	Jaroslav Vit.

Výměra.
katastru.

celková výměra všech pozemků v obci Radčicích jest ha a m²; čistý výnos všech pozemků jest Kč. h.

Lidové
národy
polnosti.

Polnostem na Řídkách se říká: na "Vrších" na "Bůchách" a "Plešova" nad hájem na "Přivce", na "Jirkovské", a Loučnice, v "Hlinkovicích", a "Skalice", v "Blatěštech", a "Houškové", pod "Liskem", za "Liskem", na "Dřáze".

vytvořené
budovy.

Nevýznamnější budovy v obci jsou: škola, která byla postavena úplně nová v roce 1875 a 1889. Dále "Lokolovna" postavena v roce 1925. Kaplička sv. Václava, která byla obcí postavena v roce 18, ve které se zvon umíráček, křehání, poledne, na poplach při požáru a pod. Ve světové válce byl zvon vojenskou, rekvizicí zabaven a odvezen, by byl zpracován na válečné zbraně. Zvon ten byl v okolí jeden z nejlepších, neb měl daleko slyšitelný a zvonivý hlas. V roce 1919 zakoupila obec nový zvon za Kč na nějž se dále zvoní.